

Bino Ichki Interyerini Loyihalashda Milliy Motiflar va Zamonaviy Dekorni Uyg'unlashtirish

Raxmonova E'zoza Zoir qizi

Navoiy davlat universiteti

“Tasviriy san’at va muhandislik grafikasi” – ta’lim yo‘nalishi

3-kurs “D” guruh talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada bino ichki interyerini loyihalashda milliy motiflar va zamonaviy dekor elementlarini uyg'unlashtirish usullari tahlil qilinadi. Maqolada rang, shakl, tekstura, yorug'lik va dekorativ elementlar orqali makonning estetik va funksional qiyofasini yaratish metodlari ko'rib chiqiladi. Shu bilan birga, maqola o'quvchilarda estetik idrok, kreativ fikrlash va milliy hamda zamonaviy san'at elementlarini loyihada birlashtirish ko'nikmalarini shakllantirishning pedagogik asoslarini yoritadi.

Kalit so'zlar: bino interyeri, milliy motiflar, zamonaviy dekor, amaliy bezak san'ati, kreativ dizayn, rang va shakl uyg'unligi, tekstura, yorug'lik, estetik did, interyer loyihalash

Bino ichki interyerini loyihalash jarayoni nafaqat makonning funkcionalligini ta'minlaydi, balki foydalanuvchilarning hissiy holati, kayfiyati va estetik didiga ta'sir qiladi. Zamonaviy interyer dizayni foydalanuvchiga qulaylik yaratish bilan birga, madaniy va vizual qadriyatlarni ham ifodalaydi. Milliy motiflar va zamonaviy dekor elementlarini uyg'unlashtirish orqali makonning noyob estetik qiyofasi yaratiladi.

Interyer loyihalash jarayonida rang, shakl, tekstura, yorug'lik va dekorativ elementlar muvozanatini hisobga olish o'quvchilarda estetik idrok va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi. Shu sababli amaliy mashg'ulotlarda o'quvchilarga turli materiallar, rang palitralari va naqshlarni birlashtirish ko'nikmalari berilishi muhimdir.

Bino ichki interyerini loyihalash jarayonida milliy motiflar va zamonaviy dekor elementlarini uyg'unlashtirish estetik va amaliy jihatdan muhim ahamiyatga ega. Rang va tekstura uyg'unligi makonning hissiy va vizual qiyofasini shakllantiradi. Iliq ranglar makonga qulaylik va ilqlik hissi beradi, sovuq ranglar esa kenglik va yengillik hissini oshiradi. Tekstura elementlari, masalan, gilamlar, pardalar, mebel yuzasi va devor materiallari, makonga noyoblik va dinamizm qo'shadi.

Shakl va kompozitsiya printsiplari interyer loyahasida markaziy o'rin tutadi. Geometrik shakllar va simmetrik joylashtirish makonga tartib va muvozanat beradi, organik shakllar esa tabiiylik va ijodiy erkinlikni ifodalaydi. O'quvchilar amaliy mashg'ulotlarda turli shakl va naqshlarni kombinatsiyalash orqali loyihalash bo'yicha tajriba orttiradi va vizual tafakkurini rivojlantiradi.

Milliy bezak elementlarini interyerga kiritish o'quvchilarda madaniy merosni anglash va ifodalash ko'nikmalarini rivojlantiradi. An'anaviy naqshlar, ranglar va

motivlarni zamonaviy dekor bilan uyg'unlashtirish orqali makonga noyob estetik qiyofa beriladi. Masalan, milliy gilam naqshlarini devor qoplamasida, mebel detallarida yoki tekstil buyumlarida qo'llash mumkin. Shu yo'l bilan o'quvchilar kreativ qaror qabul qilish, estetik baholash va ijodiy yondashuvni rivojlantiradi.

Raqamli texnologiyalar interyer loyahasini yanada innovatsion qiladi. 3D modellash, virtual dizayn dasturlari va interaktiv ilovalar orqali o'quvchilar loyihani oldindan ko'rib, turli rang, shakl va dekor variantlarini sinab ko'rish imkoniga ega bo'ladi. Bu usul o'quvchilarda tajriba, estetik idrok va vizual tafakkur ko'nikmalarini oshiradi. Shu bilan birga, raqamli resurslar milliy va zamonaviy bezak elementlarini birlashtirish jarayonini soddalashtiradi.

Interyer loyihalashda pedagogik yondashuv muhim rol o'ynaydi. O'quvchilarni jamoaviy ishlashga o'rgatish, guruh loyihalari orqali ular bir-birining fikrini tinglash, ijodiy qarorlarni muhokama qilish va loyihani amalga oshirish jarayonida hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi. Jamoaviy yondashuv nafaqat ijodiy jarayonni boyitadi, balki o'quvchilarda mas'uliyat, muloqot va muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi.

Shuningdek, foydalanuvchi ehtiyojlarini hisobga olish interyer loyahasining estetik va funksional sifatini oshiradi. Har bir makonning maqsadi va foydalanuvchi xatti-harakatlari loyihaga aks ettirilishi kerak. Shu bilan birga, ergonomika, xavfsizlik va qulaylikni hisobga olish o'quvchilarda professional dizayn yondashuvini shakllantiradi.

Amaliy mashg'ulotlarda o'quvchilar turli materiallar bilan ishlashni o'rganadi. Yog'och, metall, gilam va matolarni qo'llash orqali ular texnik ko'nikmalarini rivojlantiradi, estetik qarashlarini boyitadi va makon bilan interaktiv muloqot qilishni o'rganadi. Har bir materialning o'ziga xos rang, tekstura va yorug'lik qabul qilish xususiyati interyerning umumiy estetik tasviriga ta'sir qiladi.

Makon psixologiyasi interyer dizaynida muhim rol o'ynaydi. Rang, yorug'lik, shakl va bezak elementlari foydalanuvchining kayfiyati va hissiy holatiga bevosita ta'sir qiladi. Iliq ranglar va yumaloq shakllar makonga iliqlik va qulaylik hissini beradi, sovuq ranglar va geometrik shakllar esa tartib va muvozanatni ta'kidlaydi. O'quvchilar bu printsiplarni loyihalash jarayonida sinab ko'rib, estetik va psixologik yondashuvni uyg'unlashtirishni o'rganadilar.

Kreativ yondashuvni rag'batlantirish uchun o'quvchilarga eksperiment qilish imkoniyati berilishi kerak. Muvaffaqiyatsizlik va xatolar orqali o'rganish jarayoni o'quvchilarda mustaqil qaror qabul qilish, estetik baholash va ijodiy tafakkur ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, individual loyihalar o'quvchilarning shaxsiy estetik qarashlari va madaniy qadriyatlarini ifodalash imkonini beradi.

Natijada, bino ichki interyerini milliy va zamonaviy dekor elementlari asosida loyihalash nafaqat makonning vizual va funksional qiyofasini yaratadi, balki o'quvchilarda estetik did, kreativ fikrlash va amaliy ko'nikmalarni rivojlantiradi.

Amaliy mashg'ulotlar, raqamli texnologiyalar, jamoaviy va individual loyihalar orqali o'quvchilar interyer dizaynining barcha asosiy printsiplarini puxta o'rganadi va ijodiy qaror qabul qilish qobiliyatini oshiradi.

Shu yondashuvlar orqali interyer loyihalash o'quvchilar uchun nafaqat amaliy mashg'ulot, balki estetik va madaniy o'sish maydoni sifatida xizmat qiladi. Kreativ va estetik yondashuvlar birlashtirilgan holda amalga oshiriladigan interyer loyihalari foydalanuvchilarga qulay va estetik jihatdan boy makon yaratadi, milliy madaniyatni va zamonaviy dizaynni uyg'unlashtiradi.

Bino ichki interyerini loyihalashda milliy motiflar va zamonaviy dekor elementlarini uyg'unlashtirish o'quvchilarda estetik idrok, kreativ fikrlash va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishning samarali vositasidir. Rang, shakl, tekstura, yorug'lik va dekor elementlarining uyg'unligi makonning vizual va hissiy qiyofasini yaratadi, foydalanuvchiga qulaylik va estetik zavq beradi.

Raqamli texnologiyalar, 3D modellash va virtual dizayn dasturlari o'quvchilarga loyihani oldindan ko'rib, turli variantlarni sinash imkonini beradi, bu esa vizual tafakkur va ijodiy qaror qabul qilish qobiliyatini oshiradi. Jamoaviy va individual loyihalar o'quvchilarda hamkorlik, mas'uliyat va mustaqil fikrlashni rivojlantiradi. Shu tarzda, interyer loyihalash nafaqat amaliy mashg'ulot, balki o'quvchilarning estetik va madaniy o'sish maydoni sifatida xizmat qiladi.

Umuman olganda, milliy va zamonaviy bezak elementlarini uyg'unlashtirgan interyer loyihalari foydalanuvchilarga qulay, estetik jihatdan boy makon yaratadi va o'quvchilarda estetik did, kreativ fikrlash hamda amaliy dizayn ko'nikmalarini shakllantiradi. Shu sababli, pedagogik yondashuv va amaliy mashg'ulotlarni uyg'unlashtirgan holda interyer dizaynini o'qitish jarayoni zamonaviy ta'limda muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov, A. (2018). **Interyer dizaynining zamonaviy tamoyillari.** Toshkent: San'at nashriyoti.
2. Qodirov, B. (2020). **Milliy bezak san'ati va zamonaviy interyer.** Toshkent: Madaniyat nashriyoti.
3. Islomova, D. (2019). **Bino ichki interyerida rang va shakl uyg'unligi.** Toshkent: Dizayn va san'at.
4. Akhmedov, S. (2021). **Amaliy bezak san'ati asoslari.** Toshkent: Ta'lim nashriyoti.
5. Tursunov, E. (2022). **Interyer loyihalashda kreativ yondashuv.** Toshkent: Dizayn va innovatsiya.
6. Bayramova, N. (2020). **Raqamli texnologiyalar va interyer dizayni.** Toshkent: Ta'lim va san'at.
7. Shavdirov, S. A. (2024). **Tasviriy san'at va vizual tafakkur.** Navoi: Navoiy Davlat Universiteti nashriyoti.